

Başvuru Numarası : 2024/1850
Toplantı Tarihi/Sayısı : 03.02.2025/55
Karar Numarası : 2025/17
Başvuran : R.Ç.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Burdur Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, bulunduğu Ceza İnfaz Kurumunda kaldığı odanın pencerelerinde tel örgüler bulunmasının odaya oksijen girmesini engellediği ve odada yoğun nem yaşanmasına sebep olduğu iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. Burdur Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğu odanın penceresinde tel örgüler bulunduğunu,
b. Tel örgülerin odaya oksijen girmesini engellediğini,
c. Alerjik rinit ve alerjik astım hastası olduğu için bu durumun sağlığı açısından risk yarattığını,
ç. Pencerede tel örgü bulunduğu için kıyafetlerini pencerede kurutamadığını ve bu yüzden de odada yoğun nem olduğunu iddia etmektedir.

3. Muhatap Burdur Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. 13/12/2024 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanunun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasında "*Yüksek Güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fiziki engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hallerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tabi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir*" hükmüne yer verildiği,

b. Kurumun teknik, mekanik, elektronik ve fiziki engellerle donatıldığı; sıkı güvenlik önlemi almak için odalar, pencereler, havalandırma bahçesi, banyo ile tuvalet yapıları ve sayılarının Bakanlığın belirlediği uygun görülen mimaride yapıldığı,

c. Kurumun Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu olması nedeniyle 1 ve 3 kişilik odalardan oluştuğu, Kurumda bulunan 352 odanın tek kişilik ve 135 odanın 3 kişilik olduğu,

ç. Mevzuat hükümlerine dayalı olarak, pencerelere fens teli çekildiği, fens tellerinin koğuş havalandırma sirkülasyonunu veya gün ışığını engelleyici bir etkisinin bulunmadığı, sağlık sorunları oluşturabileceğine dair herhangi bir tıbbi belge, doküman, rapor vs. mevcut olmadığı,

d. Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu Komitesinin üye devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında 2006/2 No.lu Tavsiye Kararının "*Yerleştirme ve Barınma*" başlıklı 18'inci maddesinin onuncu fıkrasında; "*Bütün mahpusların kaldıkları yerler, onların kaçma ve kendilerine veya başkalarına zarar verme tehlikesine karşı asgari sınırlayıcı güvenlik düzenlemelerine uygun koşullarda olmalıdır.*" hükmünün düzenlendiği ve ülke genelinde yer alan ceza infaz kurumlarında anılan hükümler gereğince işlem yapıldığı,

e. Tel örgünün koğuşlar arası hükümlü ve tutuklu haberleşmesi ile firar gibi telafisi mümkün olmayan eylemlerin engellenmesi açısından önem arz ettiği ve ileride müessif bir olaya sebebiyet verilmemesi amacıyla kaldırılmasının uygun olmadığı değerlendirildiği,

f. Kurumda kalan mahpusların çamaşırlarını yıkamaları ve kurutmaları için leğen, çamaşır ipi, askılık, deterjan vb. malzemelerin Kurum Kantininde satılmakta olduğu ve 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik ve ilgili genelgeler doğrultusunda güvenlik zafiyeti oluşturmayacak şekilde mahpusların bu malzemeleri yeterli sayıda odalarında bulundurmasına izin verildiği,

g. Kurumda tüm mahpusların yararlanabileceği, makinelerde çamaşır yıkanması ve kurutulması hizmeti verildiği, mahpusların odalarında kendine özgü bir havalandırma bahçesinin bulunmamasının ve yıkamış olduğu çamaşırların havalandırma bahçesine serilememesinin Kurumun Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu olarak yeni tip (Y Tipi) olarak inşa edilmesinden ve kurumun fiziki yapısından kaynaklandığı hususları belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak

ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Başvuranın iddiası, bulunduğu odanın penceresinde yer alan tel örgülerin oksijen girişini engellediği ve pencerelerde tel örgü bulunması nedeniyle çamaşırlarını içeride kurutmak zorunda olduğu için oda içerisinde yoğun nem olduğuna yönelik olup, bu hususta 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasında "*Yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fiziki engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tabi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir.*" hükmüne yer verilmiş olup, yüksek güvenli ceza infaz kurumlarında iç ve dış güvenlik görevlilerinin bulunması, firara karşı gerekli önlemlerle donatılması, oda ve koridor kapılarının sürekli kapalı tutulması, farklı odadaki mahpusların yalnızca mevzuat dâhilindeki durumlarda temas halinde olabilmesi ve hükümlülerin dış dünya ile yalnızca mevzuat dâhilindeki durumlarda temas edebilmesi önlemleri alınmaktadır.

11. Anayasa Mahkemesi (AYM) benzer konulu bir başvuruda "*5275 sayılı Kanun'un 6. maddesinde, hükümlülerin ceza infaz kurumlarında kaçmalarını önleyecek tedbirler alınarak düzen ve disiplin çerçevesinde güvenli bir biçimde tutulacakları ve Anayasa'da yer alan haklarının Kanun'da öngörülen kurallar uyarınca kısıtlanabileceği düzenlenmiştir. Anılan Kanun'un 116. maddesinde de hükümlülere uygulanacak güvenlik tedbirlerine ilişkin düzenlemelerin tutukluluk hâliyle uzlaşır nitelikte olanlarının tutuklular hakkında da uygulanabileceği hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda 5275 sayılı Kanun, yürütme organına hükümlü ve tutukluların düzen, güvenlik ve disiplin içinde tutulmalarının sağlanması amacıyla alınacak tedbirlere ya da konulacak kurallara ilişkin düzenleme yapma yetkisi vermiştir. Anayasal sınırlar içinde kalmak koşuluyla bu amaç doğrultusunda ceza infaz kurumları tarafından birtakım işlemler tesis edilmesi ya da yetkili kurullar tarafından kararlar alınması doğaldır.*" şeklinde değerlendirmede bulunmuştur (AYM, Müjdat Gürbüz, B. No: 2017/36529, 23/5/2018, para. 82).

12. Keza Kurumumuz tarafından benzer konuda verilmiş başvuruda ise "*(...)Devletler hiç kuşkusuz mevzuatla belirlenen hükümler çerçevesinde belli bazı mahpusların firar, saldırı vb. suça yönelik faaliyetleriyle ilgili riskin önlenmesine yönelik ceza infaz kurumlarında özel güvenlik tedbirleri uygulayabilirler. Ancak uygulanan bu tür tedbirlerle ilgili olarak her bir mahpusun durumunun ayrı ayrı değerlendirilmesi ve böylelikle söz konusu tedbirin gerçekten gerekli olup olmadığına karar verilmesi gerekir. Şayet yapılacak değerlendirmede alınacak güvenliğ tedbirinin gerekli olduğu kabul edilse bile alınan tedbirler kişinin yaşamını devam ettirmede temel unsur olarak kabul edilen yeme, içme, ısınma, temiz hava, gün ışığı gibi ihtiyaçlarının karşılamasına sınırlamalar getirmemesi son derece önemlidir. Bu bağlamda somut olayı değerlendirdiğimizde Kurum idaresinin sıkı güvenlik tedbirleri altında cezasını infaz etmekte olan başvurana yönelik güvenlik önlemlerini alma çalışmaları kapsamında koğuşuna çelik tor çektiği, çekilen torun odaya giren hava akımını ve gün ışığını büyük oranda engelleyen plak ya da panjur şeklinde değil de tel örgü biçiminde olduğu, bu durumun yaşam için temel unsur olarak kabul edilen temiz hava ve gün ışığına erişimi kısmi bir şekilde engellemiş olsa da kötü muamele için uygulanan*

asgari ağırlık düzeyini aşmadığı, İdarenin bu uygulamasının belli tutuklular açısından suça yönelik faaliyetler ve benzeri durumlarla ilgili riskin önlenmesine yönelik özel bir güvenlik tedbiri olduğu değerlendirilmektedir." (Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu [TİHEK], B. No: 2022/596, K. No: 2023/867, 24.11.2023, para. 19.) gerekçesiyle kötü muamele yasağının ihlal edilmediğine karar verilmiştir. Bu kapsamda, somut olayda muhatap Kurum tarafından gönderilen bilgi ve belgelerin içeriğinden, Kurumda çamaşırlar için yıkama ve kurutma hizmeti verildiği, çamaşırlarını odalarında kurutmak istemeyen mahpusların bu hizmetten yararlanabildiği, başvuranın odasındaki pencerede bulunan tel örgülerin muhatap Kurumda güvenliğin sağlanması ve firarın önlenmesi amacıyla yapıldığı, Kurum İdaresinin göndermiş olduğu başvuranın odasındaki tel örgülerin ölçülerinin ve fotoğraflarının incelenmesinden tellerin tek kat ve aralıklarının geniş olduğu, telin ölçülerinin hava sirkülasyonunu engellemeyecek boyutlarda olduğu anlaşılmıştır.

13. Sonuç olarak başvuranın iddiaları, muhatap Kurumun cevapları ve ilgili mevzuat birlikte değerlendirildiğinde kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

3/2/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye